

Nationale Investeringsregeling Klimaatprojecten Industrie (NIKI)

Rekenmethode voor
subsidieberekening NIKI

Versie 1

17 oktober 2024

Rekenmethode voor subsidieberekening NIKI

Inhoudsopgave

1. Inleiding	3
1.1 Introductie rekenmethode voor subsidieberekening NIKI	3
1.2 Leeswijzer	4
2. Rekenmethodiek subsidie NIKI	4
2.1 Berekening	4
2.2 Stappenplan berekening	5
Stap 1 – Bepaal de economische levensduur na 10 jaar van de exploitatiefase	5
Stap 2 – Bepaal de investeringskosten.....	6
Stap 3 – Bepaal de exploitatiekosten voor de exploitatiefase	10
Stap 4 – Bepaal de operationele baten.....	11
Stap 5 – Bepaal de Marktprijs ϵ_{markt}	12
Stap 6 – Bereken de WACC.....	13
Stap 7 – Eenheden geproduceerd	13
3. Toepassing rekenmethode gedurende NIKI-project.....	14
3.1 Algemeen.....	14
3.2 De investeringsfase	15
3.3 De exploitatiefase	16
3.4 Vaststelling	16
Bijlage 1 - Begrippenlijst	21

1. Inleiding

1.1 Introductie rekenmethode voor subsidieberekening NIKI

In de kabinetsvisie basisindustrie 2050 werd de inzet op 'flagship' projecten voor het eerst aangekondigd, waarbij het kabinet aangeeft dat Nederland effectiever grote opschaling van industriële technieken moet kunnen ondersteunen. Specifiek gaat het om innovatieve technieken grootschalig uit te rollen in de industrie, zoals voor groene chemie of elektrificatie. Voorts is in het coalitieakkoord van 15 december 2021 de doelstelling opgenomen dat Nederland in 2050 volledig klimaatneutraal moet zijn, wat in lijn is met het gelijkkluidend streven van de Europese Unie.

De subsidiemodule NIKI richt zich specifiek op het ondersteunen van projecten in Nederland, waarbij een innovatieve technologie op commerciële schaal wordt toegepast en die leiden tot aanzienlijke CO₂-emissiereductie. Via de NIKI komt hiermee subsidie beschikbaar voor technieken met een groot potentieel voor CO₂-emissiereductie waarvan de opschaling niet binnen bestaande subsidieregelingen past. Op deze wijze is de NIKI aanvullend op de bestaande instrumenten en worden investeringen in de opschaling van belangrijke industriële klimaatprojecten aangemoedigd.

Deze rekenmethode voor de subsidieberekening van de NIKI beschrijft de stappen die gevolgd moeten worden door de aanvrager voor het berekenen van de subsidie. De aanvrager moet de rekenmethode toepassen in verschillende fasen van het NIKI-project, zoals weergegeven in onderstaande tabel.¹

Wanneer?	Hoe?	Wat en waarom?
Aanvraag	Op basis van verwachte kosten en opbrengsten tot en met einde economische levensduur. Ondersteuning middels onderzoek van toekomstgerichte financiële informatie van de accountant.	De aanvrager dient onder andere in: <ul style="list-style-type: none">• subsidievraag in euro's;• projectbegroting met berekening van de totale subsidiabele kosten, voorzien van mijlpalen met begroting voor de investeringsfase;• bod (geboden subsidie-intensiteit) in euro's per ton vermeden CO₂-eq; en• CO₂ berekening met NIKI emissiereductie methode.
Subsidie-toekenning		De beschikking bevat onder andere: <ul style="list-style-type: none">• toegekende subsidie in euro's;• goedgekeurde projectbegroting;• uitgebrachte bod in subsidie per ton vermeden CO₂-eq;• gehanteerde WACC;• gehanteerde productievolume;• ton vermeden CO₂-eq per ton NIKI product(en);• verplichting ten aanzien van de controleverklaring over het gerealiseerde productievolume
Einde investeringsfase	Op basis van de werkelijke investeringskosten en geactualiseerde inschattingen van de exploitatiekosten en opbrengsten voor de periode tot en met einde van de economische levensduur.	Eerste berekening van het jaarlijkse voorschot voor de exploitatie fase, en van mogelijke claw-back.
Aan het einde van ieder jaar van de exploitatie fase	Op basis van de werkelijke investeringskosten, de werkelijke exploitatiekosten, opbrengsten en productievolume voor de achterliggende projectjaren, plus geactualiseerde inschattingen voor de resterende periode tot en met einde van de economische levensduur. Ondersteuning na het 5 ^e jaar van de exploitatie fase middels rapport van feitelijke bevindingen van de accountant.	Deze herberekeningen dienen om overstimulering te voorkomen en terugvordering van te veel verstrekt voorschot te vermijden. In de berekening daarvan wordt daarom rekening gehouden met een mogelijke claw-back.
Essentiële wijziging of vertraging in de projectuitvoering	Op basis van de werkelijke investeringskosten, de werkelijke exploitatiekosten, opbrengsten en productievolume voor de achterliggende projectjaren, plus geactualiseerde inschattingen voor de resterende periode tot en met einde van de economische levensduur. Zonodig tevens een herberekening van de geraamde CO ₂ emissiereductie.	Essentiële wijzigingen of vertragingen in het project kunnen leiden tot een herbeoordeling van het project, aanpassing van de jaarlijkse voorschotten en/of terugvordering van reeds betaalde voorschotten.
Subsidie-vaststelling (10 jaar na start van exploitatie fase)	Op basis van de werkelijke investeringskosten, de werkelijke exploitatiekosten, opbrengsten en productievolume voor de achterliggende projectjaren. Ondersteuning middels controleverklaring van de accountant.	Vaststellen van de subsidie en indien van toepassing, hanteren van claw-back.

De NIKI is een tenderregeling. Aanvragen die positief op hun haalbaarheid worden beoordeeld, worden daarna uitsluitend gerangschikt op basis van het uitgebrachte bod in euro's per ton vermeden CO₂. Deze werkwijze is een inhoudelijke invulling van de voorwaarde in de CEEAG, dat bij tenders

¹ In alle gevallen waarin de inhoud van deze handleiding afwijkt van de officiële regelingstekst en de bijbehorende toelichting, hebben de regelingstekst en toelichting voorrang.

het rangschikkingscriterium een directe relatie moet hebben tot het na te streven beleidsdoel van de steunmaatregel (voor de NIKI: aanzienlijke CO₂ emissiereductie).

Het is van belang te benadrukken dat voor aanvragen die tot de rangschikking worden toegelaten, het bod in euro's per ton vermeden CO₂ niet alleen leidend is in de rangschikking, maar ook dat het bod zelf niet wordt beoordeeld en daarom ook niet kan worden gewijzigd. Wel dient het bod, of beter gezegd: de haalbaarheid daarvan, te worden onderbouwd door het benodigde subsidiebedrag te berekenen met de rekenmethode die in dit document wordt beschreven. De aanvrager dient daarbij uit te gaan van hetzelfde productievolume en verwachte CO₂ emissiereductie als in de berekeningen met de NIKI CO₂ reductiemethode. De *gevraagde* subsidie dient echter te worden berekend door het bod met de verwachte CO₂ emissiereductie te vermenigvuldigen. Een te groot verschil tussen de benodigde subsidie en de gevraagde subsidie kan gezien worden als een financieel te risicovolle situatie. De aanvraag wordt dan afgewezen op onvoldoende onderbouwing van de (financiële) haalbaarheid, en wordt niet toegelaten tot de rangschikking.

De subsidie die projecten ontvangen is gebaseerd op een combinatie van investeringskosten (CAPEX) en exploitatiekosten (OPEX). De rekenmethode begint met het vaststellen van de netto contante waarde (NCW) van de geldstromen, waarbij alle toekomstige inkomsten en uitgaven naar het heden worden verdisconteerd. Door deze NCW te delen door het productievolume gedurende het project, wordt een NCW per eenheid product verkregen. Dit is een maatstaf voor de gemiddelde huidige netto productiekosten per eenheid product. Vervolgens worden deze productiekosten vergeleken met de toekomstige marktprijzen van vergelijkbare producten.

In de uitbetaling van de voorschotbedragen kunnen de investeringsfase en de exploitatiefase onderscheiden worden. In de toelichting op de NIKI-regeling zijn beide fasen nader uiteengezet. In het bijzonder voor de exploitatiefase geldt dat de voorschotten gedurende een NIKI-project een aantal keer worden bijgesteld aan de hand van herberekening van de benodigde subsidie. Deze herberekeningen dienen om overstimulering te voorkomen en terugvordering van te veel verstrekte voorschotten te vermijden. Benadrukt wordt dat het hierbij alleen gaat om herberekening van het voorschot en niet om tussentijdse bijstelling van de subsidie. Deze zal pas na afronding van het project worden vastgesteld.

1.2 Leeswijzer

In hoofdstuk 2 wordt gedetailleerd ingegaan op de rekenmethode en de stappen die nodig zijn om deze toe te passen. Hoofdstuk 3 beschrijft in welke fasen van het NIKI-project de onderneming (de aanvrager en tevens ontvanger van de NIKI subsidie) de rekenmethode dient te gebruiken, en hoe dat bijdraagt aan verantwoording en verslaglegging van de bereikte resultaten van het NIKI-project. Tot slot is er aan het einde van de rekenmethode een begrippenlijst toegevoegd. Deze lijst dient om de terminologie en concepten die in dit document worden gebruikt te verduidelijken.

2. Rekenmethodiek subsidie NIKI

Dit hoofdstuk biedt een uiteenzetting van de rekenmethode die moet worden gehanteerd door de aanvrager om bij de subsidieaanvraag, gedurende het NIKI-project, en bij de aanvraag tot subsidievaststelling, de benodigde subsidie te berekenen. De stappen die noodzakelijk zijn voor het uitvoeren van de berekeningen worden beschreven, beginnend bij de formules voor de benodigde subsidie en de stappen zoals opgenomen in paragraaf 2.2. Het doel is om de aanvrager een grondig begrip te verschaffen van zowel de procedurele aspecten als de belangrijkste variabelen binnen het model.

2.1 Berekening

Het model gaat uit van gebruikelijke bedrijfseconomische principes waarbij toekomstige kasstromen worden verdisconteerd op basis van de WACC, en het rendement wordt berekend over de volledige economische levensduur van de investering (de NIKI-installatie). De investeringen worden daarom volledig opgevoerd, waarbij deze uitgaven niet worden verdisconteerd. De kasstromen tijdens de exploitatiefase worden wel verdisconteerd, waarbij de jaarlijkse netto kosten worden verminderd met de verkoopopbrengst van de NIKI-producten (baten). In formule:

$$\text{Benodigde subsidie (€)} = \text{CAPEX} + \sum_n \frac{\text{OPEX}}{(1 + \text{WACC})^n} - \sum_n \frac{\text{€}_{\text{markt}} * \text{Eenheden geproduceerd}}{(1 + \text{WACC})^n}$$

- CAPEX: investeringskosten
- OPEX: exploitatiekosten verminderd met eventuele operationele voordelen
- WACC: Weighted Average Cost of Capital voor de onderneming
- n: het relevante operationele jaar
- N: economische levensduur van de NIKIinstallatie
- ϵ_{markt} : gewogen gemiddelde marktprijs van het product in jaar n.
- Eenheden geproduceerd: productievolume in jaar n.

Bij de berekening moeten alle bedragen exclusief btw worden opgenomen, tenzij de aanvrager niet in staat is de btw te verrekenen. Alle kosten moeten 'technisch noodzakelijk en uitsluitend dienstbaar' zijn aan de NIKI-installatie(s), het operationaliseren van NIKI-installaties en het exploiteren van de NIKI-installaties, zoals ook van toepassing is in de Energie-investeringsaftrek (EIA). Indien de kosten niet uitsluitend dienstbaar zijn aan het NIKI-project, dient de aanvrager de kosten in aanmerking te nemen indien en voor zover die zien op het NIKI-project.

2.2 Stappenplan berekening

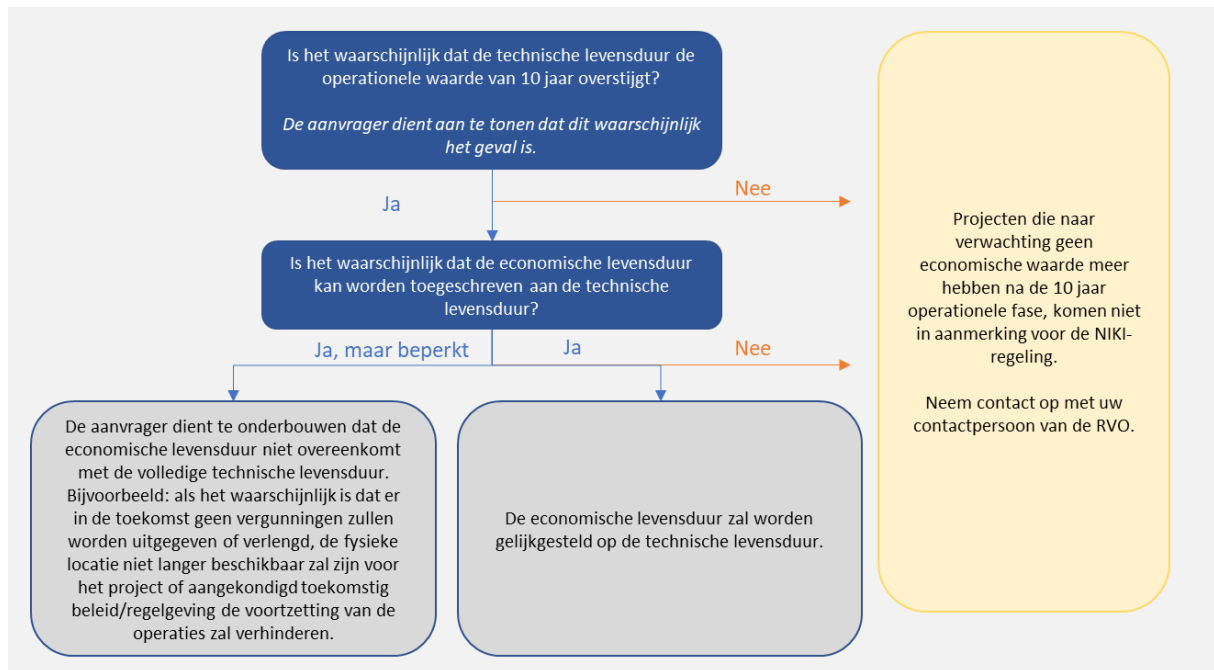
De rekenmethode is opgebouwd uit zeven stappen. In de volgende secties wordt elk van deze zeven stappen in nader uitgewerkt.

Economische waarde	•Bepaal de totale economische levensduur	Stap 1
CAPEX	•Bepaal de investeringskosten (CAPEX)	Stap 2
OPEX	•Bepaal de exploitatiekosten (OPEX) voor de operationele fase.	Stap 3
Operationele voordelen	•Verminder de exploitatiekosten (OPEX) met eventuele operationele voordelen.	Stap 4
ϵ_{markt}	•Bepaal de omzet. Uit de omzet en de productievolumes volgt het verwachte gewogen gemiddelde marktprijs van de producten per jaar.	Stap 5
WACC	•Verdisconteer de exploitatiekosten en inkomsten over de volledige projectduur met behulp van de WACC.	Stap 6
Eenheden geproduceerd	•Bepaal het verwachte aantal te produceren eenheden voor het project per jaar over de totale economische levensduur van het project.	Stap 7

Stap 1 – Bepaal de economische levensduur na 10 jaar van de exploitatiefase

De NIKI geeft subsidie voor investeringsactiviteiten en voor exploitatieactiviteiten, de laatste gedurende de eerste 10 jaar van de exploitatie van de NIKI installatie. Echter, de economische levensduur van een NIKI installatie dient langer te zijn dan de exploitatiefase van 10 jaar van het NIKI-project. Hierbij is van belang dat de aanvrager bij het indienen van het bod aannemelijk maakt dat de NIKI-installatie ook na jaar 10 operationeel blijft en na die 10 jaar zonder subsidie rendabel kan opereren.

Om de economische levensduur na de 10 jaar NIKI-periode te bepalen, moeten twee vragen worden beantwoord. Zie het schema hieronder:

Stap 2 – Bepaal de investeringskosten

Introductie

In stap 2 worden de investeringskosten (CAPEX) berekend voor een NIKI-project. De investeringskosten moeten 'technisch noodzakelijk en uitsluitend dienstbaar' zijn aan de NIKI-installatie(s) en het operationaliseren van NIKI-installaties, zoals ook van toepassing is in de Energie-investeringsaftrek (EIA). Indien de kosten niet uitsluitend dienstbaar zijn aan het NIKI-project, dient de aanvrager de kosten in aanmerking te nemen voor zover die zien op het NIKI-project. NIKI-installaties zijn die installaties waarmee het milieuvoordeel in het NIKI project wordt behaald.

In het onderstaande schema is een overzicht weergegeven van de fasen en belangrijke aspecten voor het vaststellen van de investeringskosten. In de volgende paragrafen worden de investeringskosten per stap nader toegelicht

Stap 2.1 - Aanschafkosten	Stap 2.2 – Geactiveerde realisatiekosten	Stap 2.3 - Adaptatiekosten	Stap 2.4 – Kosten voor grond en gebouwen
1. Totale aankoopprijs van de installaties en machines	1. Arbeidskosten van eigen medewerkers en extern ingehuurd personeel 2. Kosten voor kranen, steigers, tijdelijke faciliteiten. 3. Kosten voor materialen uit de voorraad technische onderdelen die gekocht en geïnstalleerd zijn 4. Investerings in infrastructuur binnen de projectgrenzen 5. Investerings gerelateerd aan het verbinden met externe aansluitingen	1. Onderhoudskosten bij vervanging van kapitaalgoederen 2. Kosten voor aankoop en installatie van nieuwe materialen	1. Bedrijfspanden en/of grond die nodig zijn voor de realisatie van het project

Deze indeling geeft een overzicht van alle primaire uitgavenposten die samen de totale investeringskosten vormen, noodzakelijk voor de voltooiing van de investeringsfase en start van de exploitatiefase van het NIKI-project. Kosten voor het vervangen of herstellen van installatie(s) mogen niet in de investeringsfase opgenomen te worden. Deze kosten maken onderdeel uit van de exploitatiekosten zoals opgenomen onder stap 3.3.

De investeringsfase van een NIKI-project begint uiterlijk 6 maanden na het toekennen van de beschikking en niet eerder dan het moment waarop de eerste bindende verplichting wordt aangegaan die een investering onomkeerbaar maakt, bijvoorbeeld de definitieve bestelling van apparatuur of het starten van bouwwerkzaamheden. De subsidie wordt in deze periode uitgekeerd op basis van een mijlpaalmethode. Bij het indienen van de subsidieaanvraag kan de aanvrager aangeven op welke momenten in het ontwikkelingsproces de investeringssteun nodig is. Op deze manier heeft de aanvrager de ruimte om het investeringsproces te optimaliseren met de zekerheid dat de investeringssteun op de juiste momenten wordt ontvangen. Elke mijlpaalperiode dient te worden afgesloten met een concreet definieerbaar resultaat van uitgevoerde activiteiten in het project. De mijlpalen dienen onderbouwd te worden in het NIKI-projectplan. Alle subsidiabele kosten die gemaakt zijn in aanloop naar het te behalen resultaat dienen opgenomen te worden in deze mijlpaal.

Het totaal van het voorschot in de investeringsfase mag niet hoger zijn dan het laagste van de volgende bedragen die bij aanvraag met de NIKI rekenmethode zijn berekend:

- 40% van de gevraagde subsidie; of
- De totale investeringskosten bij aanvraag.

Na afloop van de investeringsperiode berekent de aanvrager opnieuw de benodigde subsidie. In deze berekening wordt rekening gehouden met de daadwerkelijke investeringskosten en moeten tevens nieuwe inschattingen worden aangedragen voor de exploitatiefase.

Aanschafkosten

Bereken de totale aankoopprijs van de installaties en machines voor de realisatie van het project. Dit omvat betalingen aan derden voor engineeringkosten na toekenning van de subsidie, het voorbereiden van de NIKI-installaties en het zorgen dat de installaties klaar zijn voor gebruik.

De onderstaande kosten kunnen hiervoor relevant zijn, deze lijst is niet limitatief.

Aankoopprijs van installaties en machines: Dit omvat de kosten voor de aanschaf van alle fysieke activa voor het NIKI-project.

Engineering en ontwerp na FID: Kosten die gemaakt worden voor engineeringdiensten na de toekenning van de subsidie. Dit omvat het ontwerp en de optimalisatie van de NIKI-installaties, alsook eventuele aanpassingen die nodig zijn om aan specifieke projectvereisten te voldoen.

Vorbereidingskosten van de locatie: Kosten voor het klaarmaken van de locatie waar de NIKI-installaties worden geplaatst. Dit kan grondwerk, funderingen, en de inrichting van de locatie omvatten, zodat deze geschikt is voor installatie en gebruik.

Installatie en inbedrijfstelling: Kosten voor het installeren van de NIKI-apparatuur en NIKI-machines, en het operationeel maken daarvan. Dit kan ook trainingen voor personeel omvatten, zodat zij de apparatuur correct kunnen bedienen en onderhouden. Let wel, zoals aangegeven zijn alleen kosten die technisch noodzakelijk en uitsluitend dienstbaar zijn voor de realisatie van het project. De waarde van deze investeringen na de economische levensduur van de NIKI installatie wordt in mindering gebracht op de investeringskosten.

Aanvragers kunnen bovenstaande kosten aantonen door middel van bijvoorbeeld offertes, inkooporders, en facturen van leveranciers, afhankelijk van de fase waarin de aanvrager zich bevindt. De documentatie moet de specificaties en prijzen van elk item omvatten, evenals de overeenkomstige betalingsbewijzen.

Onderstaande kosten maken nadrukkelijk geen onderdeel uit van de investeringskosten:

- **Kosten voor reeds bestaande installaties:** tenzij het gaat om kosten voor het aanpassen van deze installaties om ze geschikt te maken voor het project.
- **Exploitatiekosten (OPEX):** Lopende kosten voor het functioneren van de installaties, zoals energieverbruik, routine-onderhoud, reparaties, en arbeidskosten. Zie hiervoor Stap 3.

- **Training van Personeel (Buiten Inbedrijfstelling):** Kosten voor het opleiden van personeel dat niet direct gerelateerd is aan het operationeel maken van de nieuwe installaties.
- **Onderzoek en Ontwikkeling (R&D):** Kosten die gemaakt worden voor onderzoek en ontwikkeling die niet direct gelinkt zijn aan de ontwikkeling of verbetering van de specifieke NIKI-installaties of machines voor het project. Hierbij kan gedacht worden aan het optimaliseren van andere installaties in de bedrijfsvoering.
- **Marketing en Verkoopkosten:** Uitgaven voor marketingactiviteiten, marktonderzoek, en verkoopinspanningen die niet direct bijdragen aan de aanschaf, installatie, of inbedrijfstelling van fysieke activa.
- **Financieringskosten:** Rente, afsluitkosten van leningen, en andere financiële kosten die gerelateerd zijn aan het verkrijgen van kapitaal voor het project, maar niet direct bijdragen aan de aanschaf van fysieke activa.
- **Afschrijvingen en Amortisatie:** Kosten gerelateerd aan de afschrijving van bestaande activa.

Geactiveerde realisatiekosten

Deze kosten verwijzen naar kosten die worden gemaakt tijdens de ontwikkeling of aanschaf van langdurige activa, worden behandeld als investeringen in die activa. Hierdoor worden deze kosten over de nuttige levensduur van de activa afgeschreven, in plaats van onmiddellijk als kosten te worden verwerkt. Deze uitgaven dienen dan ook op de balans te worden geactiveerd als een activa in plaats van direct als kosten in de winst-en-verliesrekening te worden opgenomen. Voorbeelden zijn:

Arbeidskosten en extern ingehuurd personeel: de arbeidskosten van eigen medewerkers en extern ingehuurd personeel die nodig zijn voor de installatie van de NIKI-installaties, gebaseerd op de daadwerkelijke kosten.

Kosten van kranen, steigers en tijdelijke voorzieningen: de kosten van de kranen, steigers, tijdelijke voorzieningen ten behoeve van het NIKI-project.

Investeringskosten in infrastructuur: de investeringen in infrastructuur voor de realisatie van het NIKI-project, met uitzondering van de voorbereiding van het land voor de bouw, kosten gerelateerd aan milieueffecten of kosten met betrekking tot landgebruik en milieu-impact veroorzaakt door anderen dan de aanvrager. De waarde van deze investeringen wordt na de economische levensduur van de NIKI-installatie in mindering gebracht op de investeringskosten.

Aansluiten externe verbindingen: Bereken de investeringen gerelateerd aan het aansluiten op externe verbindingen voor het NIKI-project. De waarde van deze investeringen na de economische levensduur van de NIKI-installatie wordt in mindering gebracht op de investeringskosten.
Zoals:

- **Elektriciteit:** Extra kosten in vergelijking met de meest gebruikte fossiele referentie, bijvoorbeeld aardgas versus elektriciteit. Als een nieuwe aansluiting op het net nodig is of de bestaande verbinding moet worden uitgebreid. Alle kosten gerelateerd hieraan moeten worden overwogen bij het bepalen van de relevante kosten, voor zover deze niet zijn gemaakt voordat de NIKI-aanvraag is ingediend en kunnen worden geactiveerd op basis van de voor de aanvrager geldende standaard boekhoudmethodologie. Periodieke kosten worden afgeschreven samen met de exploitatiekosten.
- **CO₂:** In gevallen waar CO₂-infrastructuur betrokken is, kunnen de kosten gerelateerd aan het aansluiten op de hoofdinfrastructuur worden meegenomen in de relevante kostenberekening.
- **Warmte:** Net als bij CO₂, in gevallen waar warmte-infrastructuur betrokken is, kan investering in infrastructuur gerelateerd aan het aansluiten op de hoofdinfrastructuur worden opgenomen.

- **Circulaire of Bio-based grondstoffen:** de kosten gerelateerd aan voorbehandeling, infrastructuur en nutsvoorzieningen kunnen worden overwogen in de relevante kostenberekening.
- **Waterstof:** Vergelijkbaar met Warmte en CO₂.
- **Overig:** Extra kosten in vergelijking met de meest gebruikte fossiele referentie, bijvoorbeeld nafta vergeleken met een fossiel naftanet.

Aanpassingskosten

Het aanpassen van installaties om deze geschikt te maken voor de uitvoering van het NIKI-project zijn toerekenbaar aan de investeringskosten. Voorts zijn de genoemde kosten onder stap 2.1 en 2.2 ook van toepassing onder stap 2.3

Reguliere onderhoudskosten van NIKI-installaties zullen onder stap 3 besproken worden. Kosten die in dit kader geactiveerd worden op de balans, zijn te onderscheiden van reguliere onderhoudskosten. Deze uitgaven versterken de operationele capaciteit of efficiëntie van de NIKI-installatie(s), en worden daarom beschouwd als investeringen die de fundamentele waarde van de NIKI-installatie(s) verhogen.

De aanvrager dient de volgende stappen te zetten om de aanpassingskosten te berekenen:

- 1) De onderhoudskosten gedurende de investeringsfase indien er een noodzaak is om kapitaalgoederen te vervangen die essentieel zijn voor de voortzetting van de werking van de NIKI-installaties in hun huidige staat, onder voorwaarde dat deze kosten op de balans worden geactiveerd, onder de voorwaarde dat deze kosten op de balans worden geactiveerd en niet deel uitmaken van regulier onderhoud.
- 2) Daarnaast moeten de aankoop- en installatiekosten voor nieuwe materialen worden berekend, onder de voorwaarde dat deze kosten op de balans worden geactiveerd en niet deel uitmaken van regulier onderhoud, of ook zouden zijn gemaakt als de hoofdininstallaties van het NIKI-project niet zouden worden geïnvesteerd, in aanmerking worden genomen.

Kosten voor grond en gebouwen

Het gaat hier om het vaststellen van de aanschafkosten van bedrijfspanden en/of grond voor de realisatie van het NIKI-project met uitzondering van de voorbereiding van het land voor de bouw, kosten gerelateerd aan milieueffecten of kosten met betrekking tot landgebruik en milieu-impact veroorzaakt door anderen dan de aanvrager. De waarde van deze investeringen wordt na de economische levensduur van de NIKI installatie in mindering gebracht op de investeringskosten. Specifiek gaat het om eigendommen die voorheen niet in gebruik waren door de aanvrager of een daaraan verbonden partij. Deze kosten vormen een fundamenteel onderdeel van de initiële investeringen, aangezien ze de fysieke basis leggen waarop het project wordt gebouwd en ontwikkeld. In geval bedrijfspanden of grond voor meer dan alleen een NIKI-project wordt aangewend, dient de aanvrager aannemelijk te maken of en welk deel hiervan toe te rekenen zijn aan het NIKI-project. De kosten dienen naar verhouding meegenomen te worden. De focus ligt op het identificeren en berekenen van de totale kosten die geassocieerd zijn met de aanschaf van deze activa.

Overige uitgesloten kosten investeringskosten

Bij het zorgvuldig berekenen van de investeringskosten, voor een NIKI-project, is het essentieel om expliciet rekening te houden met het feit dat bepaalde kosten moeten worden uitgesloten van deze berekening. Onderstaande kosten maken geen deel uit van de investeringskosten.

Kosten, investeringen en aankopen die voor de datum van indiening van de NIKI-aanvraag zijn gemaakt: Kosten, investeringen en aankopen die gemaakt zijn voordat de NIKI-aanvraag is ingediend, bevinden zich in een specifieke categorie die belangrijke implicaties heeft voor het aanvraagproces en de financieringsmogelijkheden. Deze uitgaven kunnen variëren van voorbereidende studies en ontwerpen tot de aanschaf van apparatuur of zelfs initiële bouwwerkzaamheden. Hoewel deze kosten essentieel kunnen zijn geweest voor de voorbereiding en

planning van het project, mogen ze niet meegenomen worden in de berekening van de investeringskosten.

Afschrijving van oude (bestaande) installaties: Voorbeelden zijn vervangingskosten van oude technologie die nog niet volledig is afgeschreven of kosten die verband houden met mogelijke in waarde gedaalde activa als gevolg van het ondersteunen van een project.

Onderhoudskosten: Deze kunnen worden meegenomen als exploitatiekosten. Zie onder Stap 3 van de berekening van de exploitatiekosten.

Kosten om bestaande activiteiten of productiecapaciteit te beëindigen: Kosten gerelateerd aan het beëindigen van bestaande activiteiten of productiecapaciteit gericht op het afbouwen of stopzetten van bedrijfsprocessen of -faciliteiten, zijn uitgesloten voor de investeringskosten. Dit kan onder meer de kosten omvatten voor het uitfaseren van verouderde apparatuur, het sluiten van fabrieken of productielijnen, en het afvloeien van personeel.

Kosten van goodwill, intellectueel eigendom en vergunningen: Kosten voor bijvoorbeeld het onderhouden van de IE-rechten zijn niet toegestaan, maar de aanvraag voor een patent, merkrecht of intellectueel eigendom kan worden opgenomen.

Stap 3 – Bepaal de exploitatiekosten voor de exploitatiefase

In stap 3 worden de exploitatiekosten berekend. De volgende drie categorieën worden onderscheiden:

- vaste exploitatiekosten;
- variabele exploitatiekosten; en
- onderhoudskosten.

Het is van belang dat deze kosten technisch noodzakelijk en uitsluitend dienstbaar zijn aan het NIKI-project. Binnen het kader van het NIKI-project dienen de opgenomen vaste exploitatiekosten nadrukkelijk gerelateerd te zijn aan de activiteiten en doelstellingen van het project. Dit betekent dat alleen die kosten die direct voortvloeien uit of noodzakelijk zijn voor de uitvoering van het NIKI-project in aanmerking komen. Het onderscheid tussen algemene bedrijfskosten en project-specifieke exploitatiekosten vereist een zorgvuldige administratie en planning om te waarborgen dat aan de financieringscriteria wordt voldaan.

3.1 Vaste exploitatiekosten

Vaste exploitatiekosten vormen een essentieel onderdeel van de dagelijkse bedrijfsvoering en kunnen aanzienlijk variëren per bedrijf, afhankelijk van de sector, bedrijfsgrootte, en specifieke bedrijfsmodellen.

De meest voorkomende vaste exploitatiekosten zijn hieronder opgenomen:

- Huur of Lease van bedrijfsruimte
- Bruto loonkosten
- Verzekeringen

3.2 Variabele exploitatiekosten

Variabele exploitatiekosten fluctueren direct met de productie- of verkoopvolumes. Deze kosten veranderen afhankelijk van de bedrijfsactiviteit. De variabele exploitatiekosten omvatten onder andere:

- Grondstoffen en materialen
- Energieverbruik
- Brandstofkosten
- Verpakkingsmaterialen
- Verzend- en Transportkosten
- Utilities, zoals verbruik van stoom, water en perslucht.

3.3 Onderhoudskosten binnen de investeringskosten

Deze uitgaven zijn van belang voor de voortzetting van projecten en het behoud van de operationele capaciteit in hun huidige staat. Voorbeelden hiervan zijn de vervanging van cruciale apparatuur of andere significante eenmalige aankopen die naar verwachting periodiek zullen voorkomen gedurende de levensduur van het project.

Alle kosten die gerelateerd zijn aan het onderhoud of de vervanging van kapitaalgoederen moeten zorgvuldig worden geëvalueerd om te bepalen of deze cruciaal zijn voor de voortzetting van het project. Dit betekent dat kosten voor de vervanging van essentiële apparatuur of significante eenmalige aankopen, die verwacht worden periodiek te gebeuren gedurende de levensduur van het project, duidelijk moeten worden onderscheiden van andere kapitaalinvesteringen.

3.4 Uitgesloten exploitatiekosten

Hoewel dit uit de bovenstaande methodiek blijkt, volgt hieronder een opsomming van kosten die in ieder geval van de exploitatiekosten zijn uitgesloten:

- afschrijvingen en amortisatie van de NIKI-installaties;
- afschrijvingen en amortisatie van bestaande installaties vóór NIKI die zijn gewijzigd vanwege het NIKI-project (bijvoorbeeld in geval van elektrificatie, procesefficiëntie);
- kosten die deel uitmaken van de investeringskosten; en
- kosten voor zover die niet technisch noodzakelijk en uitsluitend dienstbaar zijn aan het NIKI-project.

Stap 4 – Bepaal de operationele baten

Bij het beoordelen van de jaarlijkse exploitatiekosten, is het essentieel om deze te corrigeren met de operationele baten. Deze voordelen kunnen voortkomen uit de volgende zaken:

- de extra inkomsten uit de verkoop van EU ETS-uitstootrechten;
- de besparing op CO₂gerelateerde kosten; en
- uitgespaarde energiekosten bij proces-efficiency verbeteringen.

EU ETS

Om de operationele baten van de besparing op CO₂-gerelateerde kosten en de extra inkomsten uit de verkoop van EU ETS-uitstootrechten vast te stellen, zijn de volgende elementen nodig:

- i. de prijs van de vermeden CO₂-uitstoot of de CO₂-rechten die verkocht kunnen worden in elk jaar van de projectduur;
- ii. de omvang van de CO₂-emissiereductie per jaar; en
- iii. vervolgens dient vastgesteld te worden of deze CO₂-reductie leidt tot rechten die kunnen worden verkocht en tegen welk bedrag.

Om projecten onderling vergelijkbaar te maken, moeten alle aanvragers dezelfde CO₂-prijsvoorspellingen gebruiken, die door de Nederlandse overheid zullen worden verstrekt.

CO₂-heffing

Van aanvragers die onderworpen zijn aan de Nederlandse CO₂-heffing, wordt niet verwacht dat zij vermeden kosten met betrekking tot deze heffing als operationele voordelen beschouwen bij het indienen van een bod voor de NIKI om een gelijk speelveld te behouden ten opzichte van internationale concurrenten. Per slot van rekening zijn alleen Nederlandse bedrijven blootgesteld aan de Nederlandse heffing, terwijl ze handelen op markten met internationale prijszetting waar zo'n lokale heffing de prijzen niet verhoogt.

Van aanvragers wordt wel verwacht de verkoop van gratis overtollige emissierechten voor de Nederlandse heffing mee te nemen als operationele voordelen. Realisatie van een NIKI-project kan ook resulteren in een overschot aan verhandelbare emissierechten voor de Nederlandse heffing. De waarde van deze rechten moet worden meegenomen als operationele voordelen, omdat de verkoop van deze overtollige rechten een inkomstenbron is die uitsluitend beschikbaar is voor bedrijven die onderworpen zijn aan de Nederlandse nationale CO₂-heffing. Niet corrigeren voor deze voordelen zou daarom het gelijke speelveld verstoren in het voordeel van Nederlandse producenten. Aanvragers moeten aannemelijk maken wat de hoeveelheid overtollige emissierechten is en in hoeverre dit toe te schrijven is aan het NIKI-project.

Stap 5 – Bepaal de Marktprijs €_{markt}

Voor elk NIKI-product moet volgens de instructies in de CO₂-berekeningsmethode een referentieproduct worden bepaald. Zowel werkelijke resultaten als projecties van referentiemarktprijzen maken deel uit van de controle door een accountant.

Gegevens marktprijs

Marktprijsgegevens worden verondersteld bekend te zijn bij de aanvragers, gezien hun huidige activiteiten in de markt of de markten die ze zullen betreden na het voltooiën van het NIKI-project. Hierdoor kennen zij de marktprijzen van de producten waarmee ze concurreren of die ze zullen vervangen. In veel gevallen zullen aanvragers hun eigen bestaande productiefaciliteiten willen verbeteren en zijn ze daarom al goed bekend met marktkosten en -prijzen. De marktprijs refereert in dit kader naar de gewogen gemiddelde marktprijs die relevant is voor het berekenen van de subsidie.

Marktprijsgegevens zijn beschikbaar voor de meeste sectoren. Voor producten met een duidelijke marktprijs die van toepassing is in de lidstaten, kunnen aanvragers ervoor kiezen om een vaste bron voor de referentieprijs te specificeren. De prijs van de meeste producten zal per land variëren, daarom moeten aanvragers in elk geval de meest geschikte referentie voorstellen. Over het algemeen is historische informatie vaak beschikbaar, evenals beperkte spot- en futureshandelsprijzen. De prijsstelling voor specialty chemicals is relatief transparant, maar aanvragers hebben waarschijnlijk al activiteiten in de relevante sector of uitgebreid onderzoek gedaan om nieuwe markten te betreden.

Aanvragers moeten rekening houden met de mogelijkheid dat de geproduceerde producten tegen een groene premie kunnen worden verkocht in vergelijking met de bestaande 'grijze' alternatieven. De haalbare marktverkoopprijs van het nieuwe product geproduceerd door de aanvrager is de referentieprijs. Het is essentieel dat aanvragers duidelijk de reden voor de prijspremie of het ontbreken daarvan uitleggen en bewijs leveren dat zo'n premie mogelijk is (bijvoorbeeld door details van een afnameovereenkomst of een ander verifieerbaar middel te leveren). Als een prijspremie slechts in een beperkt aantal jaren wordt verwacht, moet dit duidelijk worden uitgelegd door de aanvrager. Er moet ook consistentie zijn tussen de productprijvoorspelling in het financiële model van de aanvrager en de projectproductprijs die wordt gebruikt om relevante kosten te bepalen.

Stap 6 – Bereken de WACC

De maximale ondersteuning wordt berekend door toekomstige kasstromen naar de huidige waarde te disconteren. De disconteringsvoet die gebruikt moet worden, is de interne gewogen gemiddelde kostenvoet (WACC) van het bedrijf. De WACC moet worden berekend met behulp van de volgende formule:

$$WACC = \frac{E}{D+E} * (r_f + \beta * ERP) + \frac{D}{D+E} * (r_f + DP) * (1 - T)$$

De onderstaande tabel biedt een overzicht van welke partij de informatie levert (de aanvrager of de Nederlandse overheid) en welke bron gebruikt zal (moeten) worden. Hierbij zal de meest recente versie van de unlevered betas voor de regio Europe van toepassing zijn.

Parameter	Omschrijving	Aangeleverd door	Bron
<i>E</i>	Totaal eigen vermogen gebruikt voor de financiering van het project	Aanvrager	Bankvoorstellen
<i>D</i>	Totaal vreemd vermogen gebruikt voor de financiering van het project	Aanvrager	Bankvoorstellen
<i>r_f</i>	Risicovrije rentevoet	Nederlandse overheid (voorgeschreven)	Gemiddelde van de afgelopen 10 jaar van de waarde van de Nederlandse 10-jaars obligatie.
<i>B</i>	Eigen vermogen beta	Nederlandse overheid (voorgeschreven)	Binnen een bandbreedte van de standaardsectorwaarde, welke refereert aan de Damodaran unlevered beta ² .
<i>ERP</i>	Equity risk premium	Nederlandse overheid (voorgeschreven)	Gebaseerd op de Innovation Fund, 5,2% voor NL.
<i>DP</i>	Schuldpremie	Aanvrager	Gemiddelde bedrijfsrentes (accountantsverklaring).
<i>T</i>	Belastingtarief	Nederlandse overheid (voorgeschreven)	Marginale Nederlandse vennootschapsbelasting in het jaar van de aanvraag (inclusief bepaalde wijzigingen daarvan).
<i>I</i>	Inflatie	Nederlandse overheid (voorgeschreven)	In lijn met de meest recente schatting verstrekt door het PBL voor het SDE++ schema (gebaseerd op CPI)

De WACC wordt toegepast om toekomstige inkomsten- en kostenstromen over de levensduur van het project te disconteren en ze vergelijkbaar te maken.

Aanvragers dienen de verplichte formule als onderdeel van het NIKI-schema correct toe te passen om de WACC te berekenen bij aanvraag. Deze zal vervolgens ook worden gebruikt tijdens de monitoringsfase van het project. Of de formule correct is toegepast, wordt bij de aanvraag gecontroleerd. Veel aanvragers zullen ervaren zijn en bekend zijn met de kosten van eigen vermogen en vreemd vermogen – en dus de WACC die voor hun project gebruikt moet worden.

Verder is het aanpassen van de WACC voor inflatie noodzakelijk. In alle gevallen moeten de reële rente gebruikt worden. Deze kan verondersteld worden reeds in de risicovrije rentevoet verwerkt te zijn, maar bijvoorbeeld de kosten van vreemd vermogen (Rd) moeten hiervoor gecorrigeerd worden.

Stap 7 – Eenheden geproduceerd

De geproduceerde eenheden vertegenwoordigen de output per jaar gedurende de economische levensduur van de installaties. De hoeveelheden moeten overeenkomen met de cijfers in de berekening van de CO₂-emissiereductie.

² Meest recente EU unlevered beta database die periodiek geüpdatet wordt

3. Toepassing rekenmethode gedurende NIKI-project

3.1 Algemeen

In het vorige hoofdstuk is de rekenmethode inhoudelijk stap voor stap toegelicht. In dit hoofdstuk wordt uitgelegd in welke fasen van het NIKI-project de onderneming (de ontvanger van de NIKI subsidie) de rekenmethode dient te gebruiken, en hoe dat bijdraagt aan verantwoording en verslaglegging van de bereikte resultaten met het NIKI-project.

De rekenmethode functioneert bij de aanvraag van een NIKI subsidie mede ter onderbouwing van de financiële haalbaarheid van het voorgestelde NIKI-project, en in de daaropvolgende fasen als middel voor het berekenen van het voorschot en de benodigde subsidie. De benodigde subsidie is pas na afloop van het NIKI-project definitief te berekenen, omdat die onder andere afhankelijk is van de gerealiseerde CO₂ emissiereductie tijdens het NIKI-project. Bij het verstrekken van elk voorschot wordt rekening gehouden met de benodigde subsidie zoals die op dat moment wordt voorzien. Op die manier zal er bij de vaststelling van de NIKI subsidie, als benodigde subsidie definitief wordt berekend, het verschil tussen de vast te stellen subsidie en het verstrekte voorschot zo klein mogelijk zijn. Een eventuele nabetaling op de subsidie of gedeeltelijke terugbetaling daarvan wordt daardoor zo veel mogelijk voorkomen.

Er wordt bij het verstrekken van een voorschot verschil gemaakt tussen een voorschot tijdens de investeringsfase en een voorschot tijdens de exploitatiefase van het NIKI-project. Tijdens de investeringsfase wordt een voorschot verstrekt op basis van de subsidiebeschikking en de geraamde projectkosten voor de komende projectjaren. Tijdens de exploitatiefase wordt een voorschot niet meer verstrekt op basis van oorspronkelijke ramingen, maar op basis van gerealiseerde kosten, opbrengsten en productievolume van de achterliggende projectjaren en op basis van geactualiseerde ramingen voor de resterende economische levensduur van de NIKI installatie.

De berekende voorschotten en de vast te stellen subsidie is dan ook telkens het mindere van:

- de maximaal toegestane subsidie volgens de NIKI rekenmethodiek, onder toepassing van het claw-back mechanisme;
- de subsidie-intensiteit als opgenomen in de aanvraag (€/ton CO₂) vermenigvuldigd met de daadwerkelijk vermeden CO₂ emissie (ton) cumulatief over de exploitatiefase van het NIKI project; of
- de toegekende subsidie.

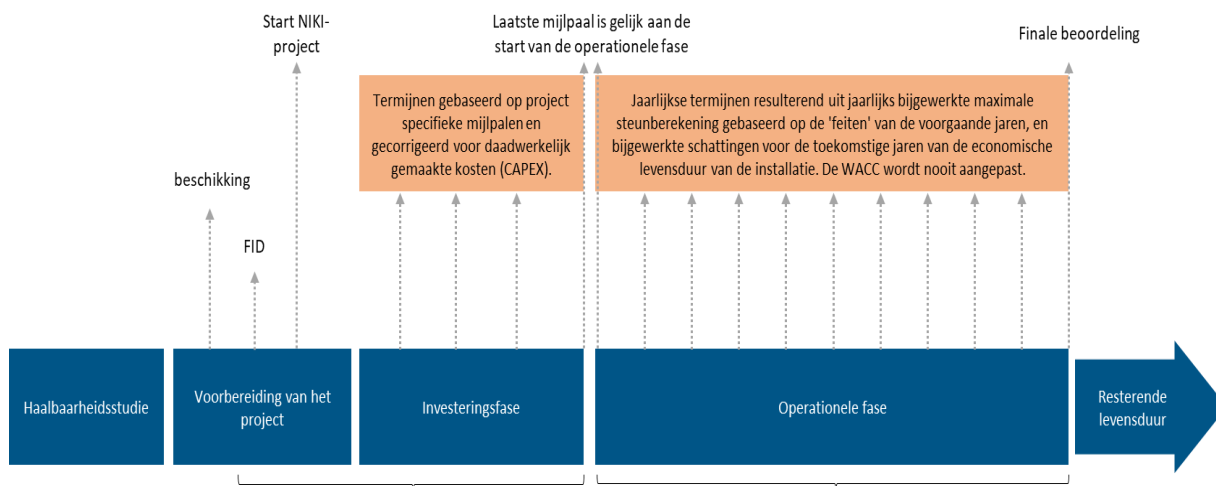
In dit verband heeft ten eerste ook het "claw-back mechanisme", dat onderdeel is van de NIKI-regeling, een rol. De NIKI-regeling is een ruimhartige subsidie voor het verschil tussen het rendement dat de subsidie-ontvanger en zijn aandeelhouders/financiers willen realiseren met het NIKI-project en de daarvan afgeleide kosten, en de opbrengsten met de NIKI-installatie. De subsidie mag echter niet leiden tot het ontstaan van een bovenmatig hoog financieel rendement op het NIKI-project, ook wel bekend als "oversubsidiëring". Indien tijdens de exploitatiefase van een NIKI-project met behulp van de rekenmethode blijkt dat een lager bedrag aan subsidie nodig is dan het bedrag dat in de subsidiebeschikking is toegezegd, dan wordt dat verschil tussen die beide bedragen verrekend met het nog te verstrekken voorschot. Eenzelfde aanpak wordt gevolgd bij de vaststelling van de subsidie.

Het "claw-back mechanisme" is dit principe van verrekening om oversubsidiëring te voorkomen. Het mechanisme bestaat uit een verdeelsleutel voor de verdeling van het genoemde verschil tussen beide bedragen, waarbij de subsidie-ontvanger een gedeelte van het verschil kan behouden en het andere gedeelte voor de minister is. Hiermee wordt de subsidie-ontvanger aangemoedigd en beloond voor een gerealiseerde verbetering van het financiële rendement met het NIKI-project ten opzichte van de subsidieaanvraag. Tegelijkertijd is het redelijk dat de minister daarin deelt, omdat de minister bij de subsidieverlening een ruimhartige subsidie heeft verstrekt en daarmee ook een aanzienlijk financieel risico heeft genomen met een project dat dan nog de verwachte CO₂ emissiereductie moet opleveren.

In het verstrekken van een voorschot tijdens de exploitatiefase, en bij de vaststelling, speelt ten tweede ook het gerealiseerde productievolume een rol. De gerealiseerde productie is een maat voor de bereikte CO₂ emissiereductie. Een lagere productie houdt in: een verminderde CO₂

emissiereductie. Het voorschot wordt dusdanig aangepast dat de subsidie-intensiteit, de verstrekte subsidie per vermeden ton CO₂, nooit meer is dan het bod dat de subsidie-ontvanger bij aanvraag heeft ingediend. Het mechanisme van de claw-back, en het principe dat de subsidie-intensiteit niet hoger kan worden dan het bod van de subsidie-ontvanger bij de aanvraag, dienen gelijktijdig toegepast te worden in de berekening van het voorschot, en van de maximaal toegestane subsidie. Bovendien zal de vast te stellen subsidie nooit meer zijn dan de toegekende subsidie.

In onderstaande figuur zijn de verschillende fasen van een NIKI-project, het gebruik van de NIKI rekenmethode, en de daarbij behorende systematiek van voorschotbetalingen en verrekeningen schematisch weergegeven. In de volgende paragrafen worden deze fasen in chronologische volgorde nader toegelicht. Overigens dient ook in een situatie van een "essentiële wijziging" van het NIKI-project, zowel tijdens de investeringsfase als tijdens de exploitatiefase, een geactualiseerde berekening met de rekenmethode opgesteld te worden.

3.2 De investeringsfase

De investeringsfase van een NIKI-project begint wanneer de eerste bindende verplichting wordt aangegaan die een investering onomkeerbaar maakt, bijvoorbeeld de definitieve bestelling van apparatuur of het starten van bouwwerkzaamheden. De aankoop van grond en voorbereidend werk, zoals het verkrijgen van vergunningen en het uitvoeren van voorbereidende haalbaarheidsstudies, luidt niet het begin van het NIKI-project in. De laatste mijlpaal is het moment waarop de NIKI-installatie operationeel wordt hetgeen het einde van de investeringsfase en het begin van de exploitatiefase markeert.

Een voorschot wordt verstrekt op basis van de goedgekeurde projectbegroting en door de aanvrager opgestelde mijlpalen. Voor elk van deze mijlpalen zal de aanvrager aangeven welke kosten overeenkomen met de activiteiten binnen deze mijlpaal. Een mijlpaal vertegenwoordigt een concreet te behalen resultaat en de daar aan verbonden kosten. Elke mijlpaalperiode dient te worden afgesloten met een concreet definieerbaar resultaat van uitgevoerde activiteiten in het project. De mijlpalen dienen onderbouwd te worden in het NIKI-projectplan. Alle subsidiabele kosten die gemaakt zijn in aanloop naar het te behalen resultaat dienen opgenomen te worden in deze mijlpaal. Als de mijlpalen niet behaald worden en u er langer over doet of de kosten gaan afwijken dient dit te worden gemeld bij de RVO. Naast de melding dient ook een wijzigingsverzoek in met een aangepaste planning en aangepaste mijlpalenbegroting. Dit kan gevolgen hebben voor de uitbetaling van de voorschotten.

Het totaal van het voorschot in de investeringsfase mag niet hoger zijn dan het laagste van de volgende bedragen die bij aanvraag met de NIKI rekenmethode zijn berekend:

- 40% van de gevraagde subsidie;
- de totale investeringskosten bij aanvraag.

De subsidieontvanger rapporteert jaarlijks met behulp van een geactualiseerde berekening op basis van de NIKI rekenmethodiek over de realisatie daarvan, en stelt waar nodig de mijlpalenbegroting bij. Na afloop van de investeringsfase wordt weer een uitgebreidere rapportage verwacht, waarin ook de gerealiseerde investeringskosten worden verantwoord. Bovendien dient de subsidieontvanger een met de NIKI rekenmethodiek een geactualiseerde berekening van de maximaal toegestane subsidie op te stellen op basis van de gerealiseerde investeringskosten, en op basis van geactualiseerde ramingen van kosten en opbrengsten voor de economische levensduur van de NIKI-installatie.

3.3 De exploitatiefase

De exploitatiefase van een NIKI-project omvat de eerste tien jaar waarin de NIKI-installatie in bedrijf is, aansluitend op de investeringsfase van het project. Na afloop van de exploitatiefase eindigt het NIKI-project en wordt de NIKI subsidie vastgesteld. De NIKI-installatie blijft daarna in beginsel tot het einde van de economische levensduur in bedrijf.

De subsidie-ontvanger rapporteert gedurende de exploitatiefase jaarlijks over de voortgang van het project en over het gerealiseerde productievolume waaruit de gerealiseerde vermeden CO₂ emissie wordt afgeleid. De jaarlijkse rapportage gaat vergezeld van een geactualiseerde berekening van de maximaal toegestane subsidie met de NIKI rekenmethodiek. De subsidie-ontvanger gebruikt hierbij de al eerder gerapporteerde investeringskosten, gerealiseerde exploitatiekosten, opbrengsten en productievolume van achterliggende operationele jaren, en bijgewerkte schattingen van deze gegevens voor toekomstige operationele jaren van de NIKI installatie. De subsidie-ontvanger bespreekt in de rapportage eventuele afwijkingen ten opzichte van eerdere ramingen. Bij de rapportage over het vijfde operationele jaar voegt de onderneming ook een rapport van feitelijke bevindingen van een accountant toe over de tot dan toe gerapporteerde cijfers.

In de exploitatiefase wordt bij de voorschotverstrekking rekening gehouden met de op dat moment berekende maximaal toegestane subsidie en met een eventuele "claw-back" die op dat moment wordt verwacht. In het daaropvolgende operationele jaar, als de berekening van de benodigde subsidie opnieuw is geactualiseerd, kan zodoende ook een claw-back die in een voorgaande jaar in het bedrag van het voorschot is verwerkt, weer worden gecorrigeerd. In de situatie waarbij na enkele operationele jaren het financiële rendement van de installatie zich gunstiger ontwikkelt dan bij de subsidieaanvraag werd geraamd, zal in principe het claw-back mechanisme optreden. Dat betekent dat het voorschotbedrag hierop wordt aangepast (wordt verlaagd) ten opzichte van eerdere ramingen. Veronderstel dat een of twee jaar later tijdens de exploitatiefase alsnog blijkt, dat het financiële rendement niet verbetert of zelfs verslechtert. Er zal dan, gebaseerd op nieuwe berekeningen, op dat moment geconcludeerd worden dat er te weinig voorschot is verstrekt. Dit zal met de nieuwe voorschotbetaling worden gecorrigeerd, zodat het totaal verstrekte voorschot aansluit op de meest actuele berekeningen van de maximaal toegestane subsidie volgens de NIKI rekenmethode.

Eenzelfde benadering wordt gevolgd met de gerealiseerde CO₂ emissiereductie. Deze wordt afgeleid uit het bereikte NIKI productievolume. Het voorschot wordt bij een tegenvallend productievolume dusdanig aangepast dat de verstrekte subsidie per vermeden ton CO₂ nooit meer is dan het bod dat de subsidie-ontvanger bij aanvraag heeft ingediend. De subsidie-ontvanger heeft echter de mogelijkheid tijdens de exploitatiefase dit tekort aan gerealiseerde CO₂ emissiereductie in te lopen door een verhoogd NIKI productievolume in volgende jaren van de exploitatiefase. Dit principe staat ook wel bekend als "banking": tekorten (verlaagd productievolume) in het ene operationele jaar kunnen worden gecompenseerd met overschot (verhoogd productievolume) in een ander operationeel jaar.

De exploitatiefase eindigt na het tiende operationele jaar.

3.4 Vaststelling

De vaststelling van de subsidie volgt op de vaststellingsaanvraag van de subsidie-ontvanger. Deze dient daarbij een eindverslag in over het uitgevoerde project, voorzien van een laatste berekening met de NIKI rekenmethode van de maximaal toegestane subsidie. De onderneming gebruikt hierbij

realisatiecijfers voor alle projectjaren (zowel de investeringsfase als de exploitatiefase), en een laatste actualisatie van de financiële ramingen voor de resterende jaren van de economische levensduur van de NIKI-installatie. De gehanteerde cijfers dienen te worden toegelicht in het eindverslag en te worden ondersteund door een controleverklaring van een accountant.

Tegelijk met de financiële berekeningen, wordt uit het gerealiseerde productievolume gedurende de tien jaren van de exploitatiefase afgeleid hoe groot de bereikte CO₂ emissiereductie is.

Eerder in dit hoofdstuk is aangegeven dat de vast te stellen subsidie altijd het mindere is van de volgende drie bedragen:

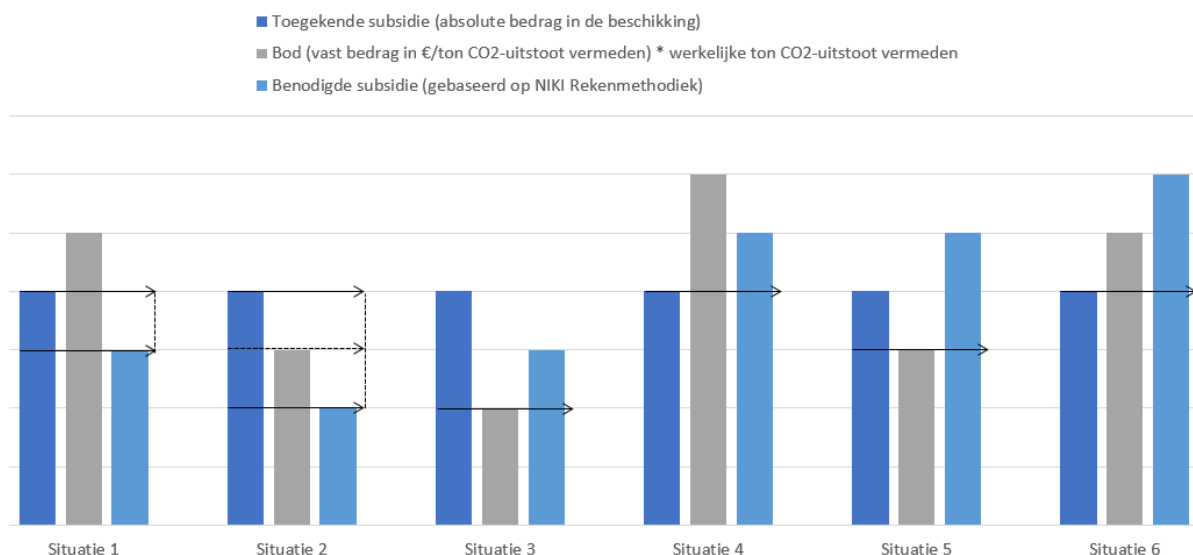
- de benodigde subsidie volgens de NIKI rekenmethodiek, onder toepassing van het claw-back mechanisme;
- de subsidie-intensiteit volgens de aanvraag (€/ton CO₂) vermenigvuldigd met de daadwerkelijk vermeden CO₂ emissie (ton) cumulatief over de exploitatiefase van het NIKI project; of
- de toegekende subsidie.

Er zijn daarom in principe zes situaties denkbaar waarin elk van deze drie bedragen groter of kleiner is dan de andere twee, en alle bedragen positief of nul zijn.

In onderstaande voorbeelden worden deze situaties nader uitgewerkt. Nadrukkelijk wordt opgemerkt dat de voorbeelden uitsluitend zijn bedoeld om de werking van de verschillende mechanismen te verduidelijken. Op geen enkele manier zijn de voorbeelden of de getallen bedoeld als maatgevend geachte waarden van een ingediende NIKI aanvraag.

In het geval de benodigde subsidie een negatieve waarde heeft, dan wordt de subsidie op nihil vastgesteld.

Om de zes gevallen dat de berekende subsidie minimaal EUR 0 is te verduidelijken, is voor elk geval een situatie geschetst. Deze zijn hieronder visueel weergegeven.

Kenmerken fictieve aanvraag en subsidieverlening:

- Bod: € 50/ton vermeden CO₂
- Geraamde emissiebesparing volgens NIKI CO₂ emissiereductie methode: 1.200.000 ton CO₂
- Toegekende subsidie: €60.000.000, gebaseerd op het bod vermenigvuldigd met de geraamde CO₂ emissiebesparing.

Situatie 1

Deze situatie weerspiegelt de situatie waarin de onderneming bij gelijkblijvend of zelfs gegroeid productievolume het project kosten efficiënter uitvoert dan gepland. De onderneming realiseert

minstens de oorspronkelijk geraamde emissiereductie en profiteert van de gerealiseerde efficiëntie door het behouden van een deel van de besparingen.

Projectresultaat:

- Gerealiseerde emissiebesparing: minstens 1.200.000 ton CO₂. Bedrag (bod x gerealiseerde emissiereductie) ≥ € 60.000.000.
- Benodigde subsidie berekend uit de NIKI rekenmethode: €55.000.000, is € 5.000.000 lager dan de toegekende subsidie
- Bedrag (bod x gerealiseerde emissiereductie) ≥ toegekende subsidie > benodigde subsidie.
- Claw-back mechanisme: 40% van de gerealiseerde efficiëntie is voor de onderneming, 40% x € 5.000.000 = € 2.000.000.
- Vast te stellen subsidie = benodigde subsidie + aandeel in de claw-back = € 55.000.000 + 2.000.000 = € 57.000.000.
- Controle: de subsidie-intensiteit daalt (tot € 57.000.000/1.200.000 ton CO₂ = € 47,5/ton vermeden CO₂). Dit is minder dan het bod, en daarom toegestaan.

Situatie 2

In deze situatie heeft de ondernemer aanzienlijke besparingen gerealiseerd, maar net niet de geraamde productie behaald. Hij heeft daardoor niet de volledige CO₂ emissiereductie van de aanvraag gerealiseerd.

Projectresultaat:

- Gerealiseerde emissiebesparing: 1.100.000 ton CO₂. Bedrag (bod x gerealiseerde emissiereductie) = € 55.000.000.
- Benodigde subsidie berekend uit de NIKI rekenmethode: €50.000.000, is € 10.000.000 lager dan de toegekende subsidie
- Bedrag toegekende subsidie > (bod x gerealiseerde emissiereductie) > benodigde subsidie
- Claw-back mechanisme: 40% van de gerealiseerde efficiëntie is voor de onderneming, 40% x € 10.000.000 = € 4.000.000.
- Vast te stellen subsidie = benodigde subsidie + aandeel in de claw-back = € 50.000.000 + 4.000.000 = € 54.000.000.
- Controle: de subsidie-intensiteit daalt (tot € 54.000.000/1.100.000 ton CO₂ = € 49,0/ton vermeden CO₂). Dit is minder dan het bod, en daarom toegestaan.

Situatie 3

In deze situatie heeft de ondernemer net als in scenario 2 aanzienlijke besparingen gerealiseerd, maar is daarin iets minder succesvol. Wederom is de geraamde productie net niet behaald. Hij heeft daardoor niet de volledige CO₂ emissiereductie van de aanvraag gerealiseerd.

Projectresultaat:

- Gerealiseerde emissiebesparing: 1.100.000 ton CO₂. Bedrag (bod x gerealiseerde emissiereductie) = € 55.000.000.
- Benodigde subsidie berekend uit de NIKI rekenmethode: €52.000.000, is € 8.000.000 lager dan de verleende subsidie
- Claw-back mechanisme: 40% van de gerealiseerde efficiëntie is voor de onderneming, 40% x € 8.000.000 = € 3.200.000. Benodigde subsidie + aandeel in de claw-back = € 52.000.000 + 3.200.000 = € 55.200.000
- Bedrag toegekende subsidie > benodigde subsidie + aandeel in de claw-back > (bod x gerealiseerde emissiereductie)
- Vast te stellen subsidie = (bod x gerealiseerde emissiereductie) = € 55.000.000. De subsidie-intensiteit is in dit scenario de beperkende factor, en blijft bij de subsidievaststelling gelijk aan het bod (hetgeen is toegestaan).

- Als de subsidie zou zijn vastgesteld onder verwerking van de volledige claw-back, dan zou de subsidie-intensiteit meer worden dan het bod (hetgeen niet is toegestaan).

Situatie 4

In deze situatie is de ondernemer erin geslaagd meer te produceren dan bij aanvraag werd verwacht, waardoor er ook meer CO₂ emissie is bespaard. Helaas betaalt de markt minder voor het product dan werd verwacht, waardoor er meer subsidie nodig is om het rendement te realiseren waarop de aanvraag is gebaseerd. Er is daardoor geen werking van het claw-back mechanisme.

Projectresultaat:

- Gerealiseerde emissiebesparing: 1.300.000 ton CO₂. Bedrag (bod x gerealiseerde emissiereductie) = € 65.000.000.
- Benodigde subsidie berekend uit de NIKI rekenmethode: €62.000.000, is € 2.000.000 hoger dan de verleende subsidie
- Bedrag (bod x gerealiseerde emissiereductie) > benodigde subsidie > toegekende subsidie
- Vast te stellen subsidie = toegekende subsidie = € 60.000.000.
- Controle: de subsidie-intensiteit daalt (tot € 60.000.000/1.300.000 ton CO₂ = € 46,1/ton vermeden CO₂). Dit is minder dan het bod, en daarom toegestaan.

Situatie 5

De ondernemer heeft in deze situatie vooral te maken met tegenvallers. Hij is geconfronteerd met tegenvallers in de kosten van de productie en heeft daarom minder geproduceerd dan bij aanvraag werd verwacht. Er is hierdoor ook minder CO₂ emissie bespaard. Door de toegenomen kosten en de grotere steun die nodig is, is er geen werking van het claw-back mechanisme.

Projectresultaat:

- Gerealiseerde emissiebesparing: 1.100.000 ton CO₂. Bedrag (bod x gerealiseerde emissiereductie) = € 55.000.000.
- Benodigde subsidie berekend uit de NIKI rekenmethode: €62.000.000, is € 2.000.000 hoger dan de verleende subsidie
- Bedrag (bod x gerealiseerde emissiereductie) > benodigde subsidie > toegekende subsidie
- Vast te stellen subsidie = (bod x gerealiseerde emissiereductie) = € 55.000.000. De subsidie-intensiteit is in dit scenario de beperkende factor, en blijft bij de subsidievaststelling gelijk aan het bod (hetgeen is toegestaan)..

Situatie 6

In deze situatie is het omgekeerde gebeurd als in scenario 5. De ondernemer is ook nu geconfronteerd met tegenvallers in de kosten van de productie, maar hij heeft die kunnen compenseren met een hogere opbrengst door meer NIKI producten te verkopen dan bij aanvraag werd verwacht. Er is hierdoor ook meer CO₂ emissie bespaard. Door de toegenomen kosten en de grotere steun die nodig is, is er geen werking van het claw-back mechanisme.

Projectresultaat:

- Gerealiseerde emissiebesparing: 1.300.000 ton CO₂. Bedrag (bod x gerealiseerde emissiereductie) = € 65.000.000.
- Benodigde subsidie berekend uit de NIKI rekenmethode: €70.000.000, is € 10.000.000 hoger dan de toegekende subsidie
- Benodigde subsidie > (bod x gerealiseerde emissiereductie) > toegekende subsidie
- Vast te stellen subsidie = toegekende subsidie = € 60.000.000.
- Controle: de subsidie-intensiteit daalt (tot € 60.000.000/1.300.000 ton CO₂ = € 46,1/ton vermeden CO₂). Dit is minder dan het bod, en daarom toegestaan.

Deze casussen illustreren de dynamiek tussen de toegekende subsidie, de benodigde subsidie, de gerealiseerde CO₂ emissiebesparingen, en hoe het terugvorderingsmechanisme wordt toegepast in

verschillende scenario's om ervoor te zorgen dat de vast te stellen subsidie in lijn is met zowel de projectprestaties als de regelgeving.

Bijlage 1 - Begrippenlijst

In het geval van onduidelijkheid of tegenstrijdigheid, gaat de Regeling en de toelichting daarop vóór op de methode die in dit document is uitgewerkt en op de uitleg op onderstaande begrippen.

Begrip	Toelichting
Benodigde subsidie	Het bedrag dat, op basis van alle data voor de kosten en opbrengsten, de investering in de NIKI-installatie een rendement oplevert dat minstens zo hoog is als de WACC, berekend met de op het moment van indiening van de aanvraag geldende rekenmethode die in dit document is uitgewerkt en op de website van de Rijksdienst voor Ondernemend Nederland is geplaatst.
Bod	Subsidie intensiteit waarvoor de ondernemer biedt het NIKI project uit te voeren, uitgedrukt in euro's per vermeden ton CO ₂ eq.
Claw-back	Het mechanisme ter voorkoming van oversubsidiëring, waarbij een vermindering van de benodigde subsidie wordt verdeeld tussen de subsidieontvanger en de subsidieverstrekker.
Economische levensduur	De economische levensduur van een activa verwijst naar de periode waarin het actief naar verwachting economisch nuttig zal zijn, voordat het niet langer kosteneffectief is om het te gebruiken.
Gevraagde subsidie	Het bedrag dat de ondernemer berekent door het bod te vermenigvuldigen met de vermeden CO ₂ emissie, berekend met de op het moment van indiening van de aanvraag geldende rekenmethode die op de website van de Rijksdienst voor Ondernemend Nederland is geplaatst.
Investeringsfase	De investeringsfase van een NIKI-project omvat de investeringsactiviteiten. De investeringsfase begint wanneer de eerste bindende verplichting wordt aangegaan die een investering onomkeerbaar maakt en loopt tot aan de start van de exploitatiefase en duurt maximaal 4 jaar.
Investeringskosten (CAPEX)	Alle primaire uitgavenposten die samen de totale investeringskosten vormen, noodzakelijk voor de voltooiing van de investeringsfase en start van de exploitatiefase van het NIKI-project, gemaakt gedurende de investeringsfase.
Levelized Cost of Production (LCOP)	Alle uitgaven die betrokken zijn bij het produceren van een product, inclusief kapitaalkosten, operationele en onderhoudskosten, brandstofkosten (indien van toepassing) en eventuele andere relevante kosten. Deze kosten worden vervolgens gedeeld door de totale hoeveelheid product die gedurende de economische levensduur van het project wordt geproduceerd.
Netto Contante Waarde (NCW)	Alle toekomstige inkomsten en uitgaven die naar het heden zijn gediscoteerd.
NIKI-project	een samenhangend geheel van activiteiten uitgevoerd in Nederland door een industriële onderneming waarbij een investering in een NIKI-installatie of -installaties plaatsvindt, dat binnen tien jaar na ingebruikname van de NIKI-installatie of -installaties leidt tot een CO ₂ -reductie van minimaal 100.000 ton CO ₂ ten opzichte van het referentieproduct of de -producten en dat past binnen de in bijlage 4.8.1, onderdeel B, opgenomen omschrijving.
Exploitatiefase	De exploitatiefase van een NIKI-project omvat de exploitatieactiviteiten. De exploitatiefase van een NIKI-project begint op het moment dat de NIKI-installatie operationeel wordt en duurt in beginsel 10 jaar. De exploitatiefase van de NIKI installatie duurt langer, namelijk tot en met het einde van de economische levensduur daarvan.

Exploitatie kosten (OPEX)	Alle kosten die essentieel zijn voor de installatie en operationalisering van de NIKI-installatie(s). Hier vallen de volgende categorieën onder: Vaste OPEX, variabele OPEX en onderhoudskosten CAPEX.
Referentieproduct	Het referentieproduct is een verhandelbaar product dat in de markt wordt vervangen door een NIKI-product, zoals opgenomen in bijlage 4.8.3
Technische levensduur	De maximale periode waarin een installatie in staat is om naar behoren te functioneren eze periode omvat de tijd vanaf de ingebruikname tot het moment waarop het actief niet meer bruikbaar is vanwege slijtage, veroudering van materialen, of technologische veroudering.
Toegekende subsidie	Het bedrag dat middels de subsidiebeschikking is toegezegd aan een ondernemer voor de uitvoering van zijn NIKI-project.
Vastgestelde subsidie	Het bedrag dat middels de subsidievaststelling definitief is toegezegd aan een ondernemer voor het uitgevoerde NIKI-project.